

Силабус освітнього компоненту **«Теорія міжнародних відносин та геополітики»**

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 052 Політологія
Освітня програма: Політологія (мова навчання – українська)
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Рік навчання: 2025-2026
Семестр: 3-4

Структурний підрозділ	Кафедра політології та філософії, історичний факультет
Викладач:	ПІБ: Руда Леся Андріївна Посада: старший викладач кафедри політології та філософії Вчений ступінь: кандидат політичних наук E-mail: ruda@kpnpu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра політології та філософії. Профайл викладача: https://politkaf.kpnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/avtobiografiia-2022.doc https://scholar.google.com.ua/citations?user=suBWR1IAAAAJ&hl=uk&oi=ao https://orcid.org/0000-0001-5008-2751
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnpu.edu.ua/course/view.php?id=1009
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	7 кредитів ЄКТС / 210 годин
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна, заочна.
Політика дисципліни	<u>Академічна доброчесність.</u> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnpu.edu.ua/ <u>Відвідування занять.</u> Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view <u>Неформальна освіта.</u> Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Курс спрямований на ознайомлення з основними теоріями міжнародних відносин, особливостями сучасних міжнародних відносин і тенденціями їх розвитку, вони покликані сприяти розвитку аналітичного та синтетичного мислення завдяки порівняльному аналізу різних підходів до аналізу актуальної світової політики та застосуванні теоретичних знань при розгляді закономірностей еволюції сучасних міжнародних відносин. В рамках курсу розглядаються найважливіші аспекти актуальних світових процесів. Особлива

	увага приділяється виявленню загальних та спеціальних тенденцій міжнародних відносин, інтеграційним та відцентровим процесам на міжнародній арені, аналізу закономірностей подій та явищ, які відбуваються у сучасному світі через призму різних теоретичних концепцій.
Чому це треба вивчати?	Навчальна дисципліна спрямована на формування умінь аналізувати зміст сучасних наукових поглядів на характер міжнародної політики, сучасне міжнародне становище та процеси, що відбуваються в різних країнах та регіонах, закономірності та головні тенденції світового розвитку, глобальні проблеми сучасності; уміння прогнозувати наслідки зіткнення національних інтересів різних держав, розуміти взаємозв'язки між подіями і явищами, що відбуваються на міжнародній арені, здійснювати порівняльний аналіз міжнародно-політичної інформації та використовувати її у практичній діяльності.
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання з дисципліни: ПРН09 Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. ПРН11 Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. ПРН12 Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. ПРН13 Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. Загальні компетентності (ЗК): Загальні компетентності (ЗК): ЗК 04 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності) Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК): СК 02 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. СК 04 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. СК 05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК 06 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні
Зміст дисципліни	Тема 1. Теоретичні основи міжнародних відносин Тема 2. Сучасні підходи до розуміння міжнародних відносин Тема 3. Історія розвитку та вивчення міжнародних відносин в соціально-політичній думці. Тема 4. Історичні типи міжнародних систем Тема 5. Основні парадигми в теорії міжнародних відносин. «Великі дебати» Тема 6. Теоретичні основи геополітики та геостратегії Тема 7. Класичні геополітичні концепції в теорії міжнародних відносин Тема 8. Українська школа геополітики Тема 9. Модернізм в теорії міжнародних відносин Тема 10. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин та геополітики після закінчення «холодної війни» Тема 11. Сутність та класифікація міжнародних систем Тема 12. Держава як ключовий суб'єкт міжнародних відносин Тема 13. Зовнішня політика держави та основні її складові Тема 14. Недержавні суб'єкти міжнародних відносин

	Тема 15. Сутність та форми міжнародних процесів: міжнародне співробітництво та міжнародні конфлікти Тема 16. Сутність та форми міжнародних процесів: міжнародна інтеграція та глобалізація Тема 17. Сучасні міжнародні інтеграційні процеси Тема 18. Правові принципи регулювання міжнародних відносин Тема 19. Міжнародна дипломатія Тема 20. Глобальні проблеми сучасності та їх вплив на міжнародну політику Тема 21. Поняття, категорії та механізми забезпечення міжнародного порядку Тема 22. Моральний та етичний виміри міжнародних відносин Тема 23. Інформатизація сучасних міжнародних відносинах. Інтернет як інструмент міжнародної політики Тема 24. Україна в системі сучасних міжнародних відносин Тема 25. Двосторонні та багатосторонні відносини України з моменту відновлення державної незалежності			
Методи навчання	Залежно від джерела подачі і сприйняття навчальної інформації використовуються словесні та наочні методи, а в залежності від рівня пізнавальної діяльності використовують пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький та метод проблемного викладу; також використовуються технології дистанційного навчання.			
Інформаційне забезпечення	Основні джерела: 1. Вегеш М., Палінчак М., Петрінко В. Геополітика в постатях і термінах : підручник для студентів і аспірантів спеціальності «Політологія». Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 786 с. 2. Історія міжнародних відносин : підруч. / І. В. Алексеєнко, А. Х. Маргулов , І. А. Єремєєва , М. В. Несправа. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с. 3. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2020. 328 с. 4. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с. 5. Руда Л. А. Теорія міжнародних відносин та геополітика: навчально-методичний посібник для підготовки до семінарських занять [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 77 с. URL: http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7380			
Обсяг дисципліни (години) та види занять	<i>Денна форма здобуття вищої освіти:</i> лекційні заняття (50 год.), семінарські заняття (40 год.), самостійна робота (120 год.). <i>Заочна форма здобуття вищої освіти:</i> лекційні заняття (16 год.), семінарські заняття (10 год.), самостійна робота (184 год.).			
Система оцінювання результатів навчання	Основними методами контролю, відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу, ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю (виступ з основного питання на семінарському занятті, аналітична робота, презентації, есе), модульна контрольна, самостійна робота. Підсумкова оцінка є арифметичною сумою балів за поточний контроль, модульну контрольну роботу, виконання самостійної роботи екзамен (IV семестр).			
	Розподіл балів, які отримують студенти			
	Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен
	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
	30 балів	10 балів	20 балів	
				Сума
				100 балів
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка»			

	(https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view). Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.
Поточний контроль	виступ з основного питання на семінарському занятті, аналітична робота, презентації, есе.
Підсумковий контроль	екзамен
Локація	Згідно з розкладом: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/